

Jaarverslag 2020 Stichting Vughts Museum

Missie en visie

Het Vughts Museum stelt zich tot doel het bevorderen van aandacht voor het culturele erfgoed van Vught, Cromvoirt en Helvoirt. Het museum beheert en exposeert in Ontmoetingscentrum DePetrus een collectie over de geschiedenis van Vught en kunstwerken van overwegend Vughtse kunstenaars. Het museum organiseert daarnaast wisseltentoonstellingen, lezingen, rondleidingen en andere culturele activiteiten. Het museum biedt als vrijwilligersorganisatie – waar mogelijk in samenwerking met andere organisaties – een platform aan Vughtenaren en andere belangstellenden om zich bezig te houden met de geschiedenis en cultuur van en in de gemeente Vught. Het Vughts Museum is het geheugen van Vught, waar mensen terecht kunnen die iets over Vught, Cromvoirt en Helvoirt willen weten.

Ontmoetingscentrum DePetrus

Sinds april 2018 is het museum onderdeel van het Ontmoetingscentrum DePetrus in het centrum van Vught. Het Vughts Museum heeft in DePetrus een vaste tentoonstelling bestaande uit vijftientig 'museumeilanden'. Te midden van de andere bewoners loopt door de kerk een lint van vitrines en andere museale presentaties over de geschiedenis van Vught, het culturele leven en het werk van Vughtse kunstenaars. Enkele keren per jaar wordt die expositie aangevuld met wisselexposities over speciale onderwerpen. Ook worden diverse andere activiteiten georganiseerd, waar mogelijk in samenwerking met de andere bewoners van DePetrus.

Helaas was het Ontmoetingscentrum DePetrus in 2020 langdurig gesloten vanwege de Coronacrisis.

Organisatie

Een groot aantal vrijwilligers houdt – onder andere via diverse werkgroepen – de organisatie van het museum draaiend. Het museum voert activiteiten zoveel mogelijk uit in interactie met haar omgeving en in nauwe samenwerking met de andere partijen die bij het Ontmoetingscentrum DePetrus betrokken zijn. Voor de ontvangst van bezoekers in het Ontmoetingscentrum die (ook) voor het museum komen, wordt dankbaar gebruik gemaakt van de diensten van de gastvrouwen en gastheren van het Ontmoetingscentrum.

Vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers bedroeg ultimo 2020 44. De vrijwilligers worden regelmatig door middel van nieuwsbrieven en bijeenkomsten bijgepraat over de ontwikkelingen binnen het museum. Op deze manier kunnen zij meedenken over het dagelijkse reilen en zeilen van het museum.

Organisatiestructuur

Het Vughts Museum kent momenteel een 8-koppig bestuur. Bestuursleden sturen een groot aantal uitvoerende taken binnen het museum aan. Het museum wil toe naar een kleiner bestuur en meer taken en verantwoordelijkheden in werkgroepen beleggen. De overgang naar de nieuwe structuur is in 2020 voorbereid en kan in 2021 worden doorgevoerd. De eindverantwoordelijkheid berust in de nieuwe situatie bij een bestuur bestaande uit 5 personen.

Reguliere activiteiten

Beheer en toegankelijk maken collectie

Een structurele activiteit binnen het museum is de registratie van de collectie en het ontsluiten ervan voor het publiek. Enkele vrijwilligers werken al jaren met enige regelmaat aan de registratie. Hierdoor wordt het op termijn mogelijk om de collectie van het museum ook digitaal toegankelijk te maken voor het publiek. Daarnaast wordt in werkgroepverband gewerkt aan een aantal digitale activiteiten, zoals het digitaliseren van de fotocollectie, inclusief schoolfoto's.

Promotie en communicatie

Het museum maakt dankbaar gebruik van free publicity in de lokale en regionale bladen, op Omroep Brabant, Bezoek Vught, NOVO3 en op Avulo Radio en Televisie. Ook wordt aandacht gevraagd voor de museumactiviteiten via Facebook, Twitter en Instagram, folders en affiches. Het museum verspreidt de digitale nieuwsbrief 'Petrusbode' onder ruim 350 geadresseerden. De facebookgroep 'Je bent pas Vughtenaar als...' (met meer dan 9.000 volgers) en diverse papieren media nemen veel van deze informatie over.

Externe contacten

In 2020 onderhoudt het museumbestuur contacten met Erfgoed Brabant, de gemeenten Vught, 's-Hertogenbosch en Haaren, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, het Restauratiefonds, het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC), het Stadsarchief 's-Hertogenbosch, de Groene Vesting, de Kunststichting Vught, de Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch, het Noordbrabants Museum, het Moluks Historisch Museum in Den Haag, de politie Eindhoven, de Stichting Erfgoed Vught, de werkgroep Recreatie en Toerisme Vught, de Vughtse Monumentencommissie, het Provinciaal Depot Bodemvondsten, het Geniemuseum, Stichting Fort Isabellakazerne, de Isabella Groep, Centrummanagement Vught, de Zuiderwaterlinie, de beide Vughtse Gilden, Huize Bergen, Kasteel Maurick, de vier Vughtse serviceclubs en de directie en vrijwilligers van de Stichting Nationaal Monument Kamp Vught.

Het Vughts Museum participeert in het in 2018 opgerichte Erfgoednetwerk Vught, waarin erfgoedinstellingen samenwerken en een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid op het terrein van erfgoed en toerisme.

Kunst

De Werkgroep Kunst houdt zich bezig met de kunstcollectie van het museum en de kunstexposities in DePetrus. Ieder kwartaal bieden we in een speciaal daarvoor bestemde kast het publiek de gelegenheid kennis te maken met het werk van een hedendaagse Vughtse vormgever / kunstenaar. De Vughtse schilder Stijn Molenkamp exposeerde als eerste kunstenaar in de 'Kwartaalkast'. In juli 2020 presenteerde Vughtenaar Michel Rijk zijn werk in deze kast. In oktober werd hij opgevolgd door Frank van Driel.

Lezingen

De stichting Anders Bezig Zijn, de Bibliotheek, Stichting Erfgoed Vught en het Vughts Museum organiseren in DePetrus gezamenlijk lezingen over uiteenlopende onderwerpen op het gebied van geschiedenis, kunst en cultuur. Waar mogelijk wordt aangesloten bij lopende activiteiten in DePetrus, zoals exposities van het museum. In 2020 vonden lezingen plaats over Maarten van Rossum, Reinier Pijnenburg, vrouwelijke kunstenaars en Charles J. Grips.

Vughtologie

Stichting Anders Bezig Zijn, de bibliotheek, Stichting Erfgoed Vught en het Vughts Museum verzorgen gezamenlijk de cursus 'Vughtologie'. Deze beoogt 'nieuwkomers' in Vught wegwijs te maken. Tussen de eerste en de tweede golf van Corona konden twee van de drie cursusavonden plaatsvinden.

Rondleidingen

Het museum verzorgde ook in 2020 rondleidingen over de geschiedenis van Vught en Cromvoirt. Daarnaast worden rondleidingen aangeboden door het centrum van Vught langs diverse historische plekken en gebouwen. In 2020 kon als gevolg van Corona maar een beperkt aantal rondleidingen gegeven worden: drie in DePetrus en twee in het centrum van Vught.

Jeugd

De Werkgroep Jeugd richt zich op activiteiten voor jongeren en onderwijsinstellingen in Vught. De werkgroep heeft een route ontwikkeld voor kinderen door de vaste expositie van het museum. Helaas kon die route door Corona nog niet worden geactiveerd. Naast het Pieterjiespad dat in het centrum van Vught is uitgezet, werd in 2020 ook op Isabella een route uitgezet.

Monumentenweekend

Ieder jaar levert het museum een bijdrage aan de organisatie van de Open Monumentendag in Vught. Door Corona konden monumenten die hun medewerking hadden toegezegd niet open gaan. Door de betrokken gemeenten werd gekozen voor een digitale presentatie.

Onderzoeken en adviezen

Het museum heeft ook in 2020 diverse vragen van het gemeentebestuur beantwoord, onder andere over de welkomstinformatie voor burgers uit Helvoirt, de Linie van Frederik Hendrik en archeologie. Op verzoek van de gemeente Vught en archeologiebureau BAAC is samen met de Stichting Erfgoed Vught gewerkt aan een advies over de archeologische waardenkaart van Vught en Cromvoirt. Het Vughts Museum nam deel aan overleg met het College van B&W over de subsidiëring van Stichting Ontmoetingscentrum DePetrus. Ook was het museum betrokken bij de Audit van de Vughtse bibliotheek.

Ook afgelopen jaar zijn weer vragen van diverse organisaties en particulieren alsmede van de pers over de Vughtse geschiedenis beantwoord. Daarnaast werd meegewerkt aan universitaire onderzoeken, bijvoorbeeld over de herbestemming van kerken, Kamp Vught en Molukkers in Vught. Het museum ondersteunde de publicatie van het boek 'Twee bijzondere dorpen' over de geschiedenis van Vught en Cromvoirt, onder meer door het beschikbaarstellen van illustratiemateriaal. Dit monumentale geschiedenisboek is uitgegeven door de Stichting Erfgoed Vught en Bruna Vught. Op verzoek van Vughtstede zocht het Museum mee naar een herbestemming van de ramen van Marius de Leeuw in de kapel van De Braacken. Ook de Bond Heemschut was hierbij betrokken. Met de Vughtse ondernemer Wim Boers werd afgesproken dat hij zich over de ramen zou ontfermen en binnen tien jaar zou zorgen voor herbestemming. De meeste ramen zijn inmiddels herbestemd in een universitair gebouw in Wageningen. Een mooi resultaat!

Zichtbaarheid in Coronatijd

Helaas moest het museum in 2020 gedurende lange tijd de deuren sluiten vanwege de Coronacrisis. Met wekelijkse publicaties in het Vughtse huis aan huisblad 'Het Klaverblad' beoogde het museum zichtbaar te blijven voor het Vughtse publiek. In de periode april tot juli 2020 verzorgde het museum 15 keer de rubriek 'Schatten van Vught', met een foto en toelichting op een object uit de collectie. Op verzoek van Vughtstede schreef het museum voor het blad 'Hart onder de riem' artikelen over de omgeving van Huize Theresia en Huize Elisabeth.

Tentoonstellingen

Ondanks de langdurige sluiting van DePetrus is het museum er in 2020 in geslaagd twee wisseltentoonstellingen te organiseren.

Op zondag 19 januari 2020 vond onder grote belangstelling de opening plaats van de expositie 'Reinier Pijnenburg, kunstschilder en bon-vivant'. Tijdens deze bijeenkomst bij het Vughts Museum in DePetrus werd het gelijknamige boek gepresenteerd dat Veronica Denis-van Sleeuwen schreef over haar oom Reinier. De expositie duurde tot 15 maart.

Van 6 september tot en met 8 november organiseerde het Vughts Museum in DePetrus een overzichtstentoonstelling van werken van Charles Joseph Grips, die honderd jaar geleden in Vught overleed. Dit gebeurde in samenwerking met de Stichting C.J. Grips. Ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling werden twee boeken uitgebracht: *Charles Joseph Grips. Artiste Peintre 1825-1920* door Heimerick Tromp (Stichting C.J. Grips) en *Een Nazarener kunstschat in Vught* door Anita Koolen-Ellis (Stichting tot behoud van de Petruskerk in Vught). Ook werd door Peter van Lent een filmdocumentaire samengesteld, die gedurende de tentoonstelling vertoond werd.

De geplande tentoonstelling over belangrijke archeologische onderzoeken in Vught kon vanwege de coronacrisis niet doorgaan.

Het Vughts Museum ondersteunde de vormgeving van de tentoonstelling van carnavalsvereniging Dommelbaorzedurp in DePetrus. Het bestuur van Dommelbaorzedurp organiseerde de tentoonstelling ter gelegenheid van het 66 jarig jubileum. Op vrijdag 21 februari vond de opening plaats door burgemeester Roderick van de Mortel en Hoogheid Prins Alfredo XX. Helaas moest de expositie vanwege de Corona sluiting voortijdig worden beëindigd.

Naar aanleiding van het overlijden van kunstenaar Aart van Woensel hield het museum in augustus een kleine herdenkingstentoonstelling met een keuze uit de honderden werken die Van Woensel tijdens zijn leven aan het museum had geschonken.

Projecten en bijzondere activiteiten

In projectverband wordt gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe activiteiten, hulpmiddelen en exposities.

Project 'Bekende Vughtenaren'

In 2012 startte een werkgroep van vrijwilligers met het schrijven van biografieën van 'bekende Vughtenaren'. Deze informatie is in de Petruskerk toegankelijk gemaakt voor het publiek. Dit proces werd in 2020 vervolgd.

Audiotour

Enkele vrijwilligers werken aan de ontwikkeling van een audiotour, waarin de permanente expositie voor het publiek wordt toegelicht.

Boeken

De bibliotheek en het Vughts Museum hebben een werkgroep gevormd om een collectie samen te stellen van boeken over Vught en Cromvoirt en van boeken die door Vughtenaren geschreven zijn. Deze collectie heeft in DePetrus een aparte plaats gekregen. Nieuwe uitgaven worden daar regelmatig aan toegevoegd.

Publicaties

Behalve de eerder vermelde boeken en artikelen werden in 2020 nog enkele publicaties uitgebracht. In de uitgave 'Voortvarend verder...' ter gelegenheid van de samenvoeging van Vught, Helvoirt en Cromvoirt werden artikelen verzorgd over Huisje ten Halve, Koningsdag Vught en Charles Grips. In het tijdschrift 'InBrabant' werden artikelen gewijd aan Reinier Pijnenburg en aan de muntschat die opgegraven werd op het Maurickplein.

Uitleningen

Het Museum beschikt over een set tentoonstellingsrekken. Die zijn in 2020 enkele keren uitgeleend aan de bibliotheek voor kortlopende tentoonstellingen in DePetrus. Ze werden ook uitgeleend aan de Molukse gemeenschap in Lunetten voor een tentoonstelling over de 'Actie Wassenaar'. Voorts werd een vitrine uitgeleend aan het Nationaal Monument Kamp Vught voor een tentoonstelling over Bossche struikelstenen.

Financiën

Het museum boekte in 2020 een positief resultaat. Aan de opbrengstenkant zien we een hogere bijdrage van de gemeente Vught (jaarlijkse subsidie plus Coronabijdrage), maar ook lagere ontvangsten uit giften en donaties. Aan de uitgavenkant zien we lagere tentoonstellingskosten doordat een geplande tentoonstelling moest worden uitgesteld.

Schenken en bruiklenen

Ook in 2020 werden door diverse instellingen en particulieren objecten geschonken of in langdurige bruikleen gegeven. Het museum waardeert dit zeer.

Vereniging Vrienden rond het Vughts Museum

Het Vughts Museum is dankbaar voor de steun vanuit een trouwe vriendenkring. In de afgelopen jaren heeft het museum belangrijke financiële bijdragen ontvangen van de Vrienden van het Vughts Museum. De Vrienden zijn verenigd in de Vereniging Vrienden van het Vughts Museum. Het museum werkt nauw samen met het bestuur van deze vereniging. Ook operationeel is er een nauwe samenwerking. De besturen van het museum en de Vrienden hebben in overleg vastgesteld dat er in organisatorische zin verbeteringen mogelijk zijn. Een samengaan van de organisaties kan efficiëntie bevorderen en bestuurlijke kwetsbaarheid verminderen. In 2020 hebben de besturen van het museum en De Vrienden de intentie uitgesproken om de organisaties samen te voegen. Dit zal in 2021 worden uitgewerkt. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de bestaande inspraak van de Vrienden over de besteding van de ingebrachte financiële middelen geborgd blijft.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur bleef in 2020 ongewijzigd. Het bestuur bestond eind 2020 uit:

Henk Smeets, voorzitter

Marc Turlings, secretaris

Frank Broeders, penningmeester

Overige bestuursleden zijn:

Tineke Beekman, Martin Hol, Ineke van Koningsbruggen, Urijan Poerink en Will Vugts.

De bestuursleden ontvangen geen geldelijke beloning voor hun werkzaamheden.